

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування головного закладу вищої освіти)

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(повна назва відокремленого структурного підрозділу)

Циклова комісія

правничих дисциплін

(назва циклової комісії)

“ПОГОДЖЕНО”

Завідувач

Економічного відділення

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

_____
(підпис)

О.С. Гишук
(ініціали та прізвище)

_____
(підпис)

М.Я. Дерев'янчук
(ініціали та прізвище)

“ ____ ” _____ 20__ року

“ ____ ” _____ 20__ року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“Організація та ведення бізнесу”

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма

“Фінанси, банківська справа та страхування”

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність

072 “Фінанси, банківська справа та страхування”

(код і назва спеціальності)

Галузь знань

07 “Управління та адміністрування”

(код і назва галузі знань)

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

(назва освітньо-професійного ступеня)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається предмет)

Чернівці, 2020 рік

Силабус навчальної дисципліни “Організація та ведення бізнесу”

(назва навчальної дисципліни)

складений відповідно до освітньо-професійної програми

“Фінанси, банківська справа та страхування”

(назва освітньо-професійної програми)

затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «25» травня 2020 року) та введеної в дію наказом ректора №142 від «27» травня 2020 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені (педагогічні) звання)

викладач вищої кваліфікаційної категорії, д.п.н., доц. О.Ю. Докаш

Профайл викладача (-ів)

<http://college-chnu.cv.ua/article/5f881b83d6f28212d7d8b02f>

E-mail

o.dokash@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

четвер з 14:30 до 16:30

Силабус навчальної дисципліни обговорено та узгоджено на засіданні циклової комісії

правничих дисциплін

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року

Голова циклової комісії

(підпис)

Н.С. Попельницька

(ініціали та прізвище)

Схвалено Методичною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ імені Юрія Федьковича»

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року

Голова методичної ради

(підпис)

О.Я. Білокрила

(ініціали та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

1. Загальні відомості про дисципліну

Анотація. «Організація та ведення бізнесу» є необхідною для вивчення у закладах фахової передвищої освіти дисципліною, оскільки в результаті її вивчення студенти отримують, як теоретичні, так і практичні знання щодо організаційних та правових основ підприємництва. Дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівців в галузі обліку, фінансів, підприємництва та торгівлі.

Як навчальна дисципліна «Організація та ведення бізнесу» формує цілісне бачення майбутніх фахівців щодо сутності та змісту підприємницької діяльності різних суб'єктів господарювання – фізичних та юридичних осіб. Законодавство у сфері підприємницької діяльності відрізняється високим ступенем мінливості, що вимагає від спеціалістів у цій сфері постійної роботи з нормативно-правовими актами, вдосконалення і поглиблення правових знань. Знання та вміння, отриманні при вивченні дисципліни, покликані допомагати здобувачам належним чином будувати правовідносини в конкретних галузях господарювання, а також знаходити правильні рішення в різноманітних організаційно-економічних та правових ситуаціях.

Мета. Організація та ведення бізнесу має важливе значення, тому що суб'єкти підприємництва є провідною ланкою сучасних економічних перетворень, які розвивають та займають різноманітні галузі економіки. Без розуміння правових основ формування власної справи неможливе подальше здійснення підприємницької діяльності та розвиток бізнесу. Підвищення ефективності діяльності підприємства є запорукою успішного ведення бізнесу. Можливість досягнення цього обумовлюється ґрунтовною фаховою підготовкою майбутніх фахівців, яка враховує всі аспекти сучасної практики господарювання.

Метою вивчення дисципліни «Організація підприємницької діяльності» є отримання майбутніми фахівцями базових знань і навичок студентів із питань організації і функціонування підприємницької діяльності фізичних осіб та юридичних осіб, а також практичних вмінь і навичок щодо механізму організації власної справи.

Розуміння змісту дисципліни передбачає необхідність поглибленого вивчення специфіки законодавчого регулювання правовідносин і методів правового регулювання процесу утворення, функціонування та припинення діяльності суб'єктів господарювання, особливостей укладання, зміни, розірвання та припинення договорів, правових підстав та порядку настання юридичної відповідальності у сфері підприємництва.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- оволодіння теоретичними та практичними знаннями об'єктивних закономірностей, умов і процесів підприємницької діяльності;
- розкриття сутності правового регулювання підприємництва в сучасних умовах перехідної економіки;
- вивчення основних законодавчих актів, що регулюють підприємницьку діяльність;
- визначення сучасних організаційних форм підприємництва;
- розкриття основ оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності;
- визначення порядку укладання, змісту, підстав зміни та припинення трудового договору;
- оволодіння основними формами роботи щодо інформаційно-аналітичного пошуку законодавчих та нормативно-правових джерел, необхідних для вирішення конкретних питань при здійсненні господарської діяльності, вміння аналітично опрацьовувати здобуті відомості, відповідно їх тлумачити та використовувати у практичній діяльності, спірних господарсько-правових ситуаціях.

Пререквізити. Завершена повна загальна середня освіта.

Результати навчання

Після вивчення дисципліни студент набуває:

Загальні компетентності (ЗК)

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність планувати та управляти часом;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- здатність застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів;
- здатність здійснювати ефективні комунікації;
- здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;

- здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької діяльності;
- здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур;
- здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва з урахуванням ризиків.

Програмними результатами навчання є здатність студентів:

- використовувати базові знання з підприємництва й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій діяльності;
- мати навички письмової та усної професійної комунікації державною мовою;
- демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;
- знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких структур і застосовувати його на практиці;
- застосовувати набуті знання і навички у повсякденному житті з метою самовдосконалення, здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку;
- знати механізми функціонування податкової системи України та враховувати її особливості з метою вибору системи оподаткування на підприємствах;
- виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

Після опанування дисципліни студент повинен володіти у сукупності теоретичними і практичними питаннями організації власного бізнесу в нових умовах господарювання, а саме

знати:

- понятійно-категоріальний апарат щодо організації підприємницької діяльності;
- правові засади здійснення підприємницької діяльності в Україні;
- сутність організації та здійснення підприємницької діяльності фізичними та юридичними особами;
- сутність та основні принципи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців та юридичних осіб в Україні;

- порядок укладання, зміни, розірвання договорів; забезпечення їх виконання; про відповідальність за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, захист прав учасників договірних відносин;
- основи бізнес-планування в підприємницькій діяльності;
- способи організації власного бізнесу;
- особливості професійного добору, адаптації й мотивації персоналу;
- порядок укладання, зміст, підстави зміни та припинення трудового договору;
- поняття «робочий час» та «час відпочинку»;
- особливості підприємницького ризику.

вміти:

- визначати нові ринкові можливості та формувати на цій основі нові бізнес-ідеї;
- виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи, проявляти вміння нести відповідальність за результати своєї діяльності;
- демонструвати уміння формувати та підтримувати суспільно позитивний імідж підприємства та навички здійснення оцінки результативності соціальної відповідальності бізнесу;
- здійснювати державну реєстрацію діяльності фізичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності та юридичної особи з вибором раціональної організаційно-правової форми ведення бізнесу;
- визначати оптимальну систему оподаткування підприємницької діяльності;
- формувати організаційну структуру підприємства та планувати бізнес-процеси на підприємстві;
- складати правові документи з питань трудових відносин.

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни “ <i>Організація та ведення бізнесу</i> ”						
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	Модулів	
Денна	3	5-6	3	90	2	ЗАЛІК

2.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

№ за/п	Теми	Усього годин
МОДУЛЬ 1		
1.	Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення	9
2.	Тема 2. Правові засади здійснення підприємницької діяльності в Україні	9
3.	Тема 3. Підприємство та види підприємницької діяльності	8
4.	Тема 4. Договірні відносини в бізнесі	10
5.	Тема 5. Системи оподаткування підприємницької діяльності в Україні	9
Разом за модулем 1		45
МОДУЛЬ 2		
6.	Тема 6. Бізнес-планування підприємницької діяльності	10
7.	Тема 7. Способи організації та механізм власного бізнесу	10
8.	Тема 8. Управління людськими ресурсами: професійний добір, адаптація і мотивація персоналу	9
9.	Тема 9. Управління робочим часом і процесами руху персоналу	10
10.	Тема 10. Підприємницький ризик	6
Разом за модулем 2		45
Усього за курс		90

2.2.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми
1	Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення
2	Тема 2. Правові засади здійснення підприємницької діяльності в Україні
3	Тема 3. Підприємство та види підприємницької діяльності
4	Тема 4. Договірні відносини в бізнесі
5	Тема 5. Системи оподаткування підприємницької діяльності в Україні
6	Тема 6. Бізнес-планування підприємницької діяльності
7	Тема 7. Способи організації та механізм власного бізнесу
8	Тема 8. Управління людськими ресурсами: професійний добір, адаптація і мотивація персоналу
9	Тема 9. Управління робочим часом і процесами руху персоналу

2.2.2. Теми семінарських занять

№	Назва теми
1	<p>Тема 2. Правові засади здійснення підприємницької діяльності в Україні</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове забезпечення розвитку підприємництва на сучасному етапі. 2. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. 3. Державна реєстрація підприємницької діяльності. 4. Обмеження підприємницької діяльності. 5. Ліцензування та патентування. <p>Література: Основна: 1, 4, 5. Допоміжна: 4, 7, 8, 24.</p>
2	<p>Тема 3. Підприємство та види підприємницької діяльності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і характерні риси підприємства, основні види його діяльності. 2. Види та об'єднання підприємств, їх характеристика. 3. Господарські товариства. 4. Виробнича підприємницька діяльність. 5. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва. 6. Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг. <p>Література: Основна: 1, 2, 4-6, 9. Допоміжна: 1, 8, 9, 11, 13, 15, 28.</p>
3	<p>Тема 4. Договірні відносини в бізнесі</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір купівлі-продажу, його види. 2. Договір поставки. Договір контрактації. 3. Договори про передачу майна в користування. 4. Транспортні договори. 5. Договори про надання послуг. 6. Правове регулювання розрахункових та кредитних відносин у підприємницькій діяльності. <p>Література: Основна: 2-4. Допоміжна: 8.</p>

4	<p>Тема 5. Системи оподаткування підприємницької діяльності в Україні План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність податків, їх функції та елементи. Податкова система України. 2. Класифікація податків та види податків в Україні. 3. Спрощена система оподаткування підприємницької діяльності. 4. Єдиний соціальний внесок – ЄСВ. 5. Франшиза. <p>Література: Основна: 1, 2-4, 5. Допоміжна: 8, 9, 14.</p>
5	<p>Тема 7. Способи організації та механізм власного бізнесу План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи створення власної справи. 2. Початковий капітал та джерела його формування. 3. Найменування та торговельна марка. 4. Засновницькі документи та їх підготовка. <p>Література: Основна: 5-9. Допоміжна: 3, 9, 14, 20, 29, 30.</p>
6	<p>Тема 9. Управління робочим часом і процесами руху персоналу План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види робочого часу. Відмінності скороченого робочого часу від неповного. 2. Надурочні роботи та інші види робочого часу. 3. Режим та облік робочого часу та порядок його встановлення. 4. Поняття та види часу відпочинку. 5. Загальні підстави припинення трудового договору. 6. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. 7. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця за загальними підставами. 8. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця за додатковими підставами. <p>Література: Основна: 5-9. Допоміжна: 10, 12.</p>

2.2.3. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	<p>Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення <i>Мозкова атака</i> щодо визначення можливих цілей підприємств. <i>Кейс:</i> обґрунтування підприємницької ідеї розвитку власного бізнесу</p>
2	<p>Тема 6. Бізнес-планування підприємницької діяльності Воркшоп з написання бізнес-плану</p>
3	<p>Тема 8. Управління людськими ресурсами: професійний добір, адаптація і мотивація персоналу <i>Презентація:</i> Хто ефективніший бізнесмен чи бізнесвумен? Модуляція співбесіди при прийомі на роботу</p>

2.2.4. Самостійна робота

№	Назва теми
1	<p>Тема 1. Підприємницька діяльність: пошук бізнес-ідеї та механізм її втілення</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку підприємництва. 2. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві. 3. Функції підприємництва Умови і принципи підприємницької діяльності. 4. Теорії та концепції підприємництва. 5. Переваги та недоліки володіння малим бізнесом. 6. Оцінка можливостей фірми та вироблення конкурентної стратегії. <p>Література: Основна: 1, 5-9. Допоміжна: 1, 4, 7, 8, 13, 14, 16-19, 21, 24, 25, 27.</p>
2	<p>Тема 2. Правові засади здійснення підприємницької діяльності в Україні</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування установчого договору і статуту. 2. Взаємовідносини новоствореного суб'єкта господарювання з банком. 3. Економічна сутність і суб'єкти ліцензійних відносин у сучасних умовах господарювання. 4. Патентування підприємницької діяльності. <p>Література: Основна: 1, 4, 5. Допоміжна: 4, 7, 8, 24.</p>
3	<p>Тема 3. Підприємство та види підприємницької діяльності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємництво у сфері страхування. 2. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг. 3. Мале підприємництво в Україні. 4. Міжнародне підприємництво. <p>Література: Основна: 1, 2, 4-6, 9. Допоміжна: 1, 8, 9, 11, 13, 15, 28.</p>
4	<p>Тема 4. Договірні відносини в бізнесі</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємницький договір: поняття, ознаки, зміст та форма. Порядок укладення, зміни та розірвання. Види підприємницьких договорів. 2. Виконання договірних зобов'язань та способи їх забезпечення. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань. 3. Договори про виконання робіт та надання послуг: поняття та види. 4. Договори про спільну діяльність. Склад майна і порядок здійснення внесків учасниками спільної діяльності. <p>Література: Основна: 2-4. Допоміжна: 8.</p>
5	<p>Тема 5. Системи оподаткування підприємницької діяльності в Україні</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація податків за характерними ознаками. 2. Місцеві податки та збори. 3. Класифікація видів податкового планування. 4. Єдиний податок. 5. Податок на прибуток. 6. Податок на додану вартість – ПДВ. <p>Література: Основна: 1, 2-4, 5. Допоміжна: 8, 9, 14.</p>

6	<p align="center">Тема 6. Бізнес-планування підприємницької діяльності</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовча стадія розробки бізнес-плану. 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану. 3. Презентація бізнес-плану. 4. Визначення цільового сегмента ринку підприємства. 5. Вибір альтернативної стратегії просування товару на ринок. 6. Розробка маркетинг-плану бізнес-проекту. <p>Література: Основна: 5-9. Допоміжна: 3, 9, 14, 20, 30.</p>
7	<p align="center">Тема 7. Способи організації та механізм власного бізнесу</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Придбання бізнесу. Переваги й недоліки придбання існуючого бізнесу. 2. Франчайзинг. Як назвати франшизу: чотири уроки неймінгу. 3. Фінансування малого бізнесу. 4. Види небанківського кредитування. 5. Характеристика основних джерел фінансування розвитку малого бізнесу. <p>Література: Основна: 5-9. Допоміжна: 3, 9, 14, 20, 29, 30.</p>
8	<p align="center">Тема 8. Управління людськими ресурсами: професійний добір, адаптація і мотивація персоналу</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління людськими ресурсами в малому бізнесі. 2. Процес найму на роботу. 3. Критерії відбору персоналу. Джерела найманих працівників. 4. Мотивація та лояльність. Оплата праці персоналу. 5. Види оцінювання працівника. 6. Цілі та завдання атестації персоналу. <p>Література: Основна: 6-7. Допоміжна: 10, 12.</p>
9	<p align="center">Тема 9. Управління робочим часом і процесами руху персоналу</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття відпусток та їх види. 2. Порядок надання окремих видів відпусток: 3. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб. 4. Відсторонення від роботи. 5. Оформлення звільнення з роботи та проведення розрахунку. <p>Література: Основна: 5-9. Допоміжна: 10, 12.</p>
10	<p align="center">Тема 10. Підприємницький ризик</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ризику як економічної категорії. Фактори виникнення ризику та його функції. 2. Різновиди підприємницьких ризиків і їх класифікація. 3. Методи оцінювання підприємницьких ризиків. 4. Методи управління та зменшення ризиків. 5. Особливості ризик-менеджменту новоствореного підприємства. <p>Література: Основна: 1, 5, 6, 8, 9. Допоміжна: 2, 5, 6, 22, 23, 26.</p>

3. Система контролю та оцінювання

3.1. Види та форми контролю

Формами контролю знань є усне опитування, заслуховування доповідей та показ презентацій, перевірка письмових робіт, тестування.

Формою підсумкового контролю є залік.

3.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- проміжні та підсумкові контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль здійснюють під час проведення кожного семінарського та практичного заняття. Він передбачає оцінювання: теоретичної підготовленості студента до проведення занять із зазначеної теми (у тому числі й самостійно опрацьованого матеріалу); виконання завдань практичної роботи; виступу на семінарських заняттях.

Модульні контрольні роботи складаються з декількох варіантів, які включають тестові завдання за темами модулю.

Принцип розв'язання тестових завдань полягає у наступному: із запропонованих відповідей необхідно вибрати єдиний правильний варіант.

Тестові завдання закритої форми, що пропонуються студентам, являють собою питання з відповідями, серед яких необхідно вказати правильну. Слід мати на увазі, що правильною може бути тільки одна відповідь, оскільки для перевірки повноти знань і умінь використовується тип тестового завдання «множинний вибір – єдина відповідь», яку і необхідно відмітити будь-якою позначкою.

Модульна контрольна робота студентів максимально оцінюється у 5 балів.

5 балів – студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень змістового модуля дисципліни, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно пояснити застосування норм законодавства в тій чи іншій ситуації. Письмова відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Тестові завдання виконані та обґрунтовані правильно.

3-4 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні положення, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Письмова відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим. Тестові завдання виконані правильно, але відсутнє повне обґрунтування.

2 бали – на якому студентом здійснюється репродуктивна дія (копія) шляхом самостійного відтворення і застосування інформації про раніш засвоєну основу для виконання відомої дії у типовій ситуації. Правильно виконано одне тестове завдання, однак відсутнє обґрунтування.

1 бал – на якому студент розпізнає та відтворює окремі факти, елементи об'єктів при повторному сприйнятті раніше засвоєної інформації про них, або дій з ними. Тестові завдання не виконано.

3.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Модуль №1						Модуль № 2							
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	МКР1	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	МКР2	50	100
4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	5		

3.4. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
80-89	B	
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

3.5. Критерії оцінювання підсумкової форми контролю (залік)

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання студента за семестр, що здійснюється з вищезазначеної дисципліни у формі заліку.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу у термінах компетентностей як результатів навчання.

45-50 балів – ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати тестові завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основну та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

36-44 балів – ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати тестові завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні тестових завдань.

31-35 балів – ставиться, якщо студент володіє навчальним матеріалом, передбаченим програмою, дає відповіді на поставлені запитання, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, нечітко формулює поняття і допускається помилок у розв'язанні тестових завдань.

25-30 – ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився помилок у розв'язанні тестових завдань.

18-24 – ставиться у випадках, якщо студент не засвоїв матеріал і має лише фрагментарні знання матеріалу навчальної дисципліни, допускається значної кількості помилок у розв'язанні тестових завдань.

1-17 балів – ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує тестові завдання.

4. Перелік питань для підсумкового контролю (залік)

1. Теорії та концепції підприємництва.
2. Переваги та недоліки володіння малим бізнесом.
3. Оцінка можливостей фірми та вироблення конкурентної стратегії.
4. Правове забезпечення розвитку підприємництва на сучасному етапі.
5. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.
6. Державна реєстрація підприємницької діяльності. Обмеження підприємницької діяльності.
7. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності.
8. Формування установчого договору і статуту.
9. Взаємовідносини новоствореного суб'єкта господарювання з банком.
10. Поняття і характерні риси підприємства, основні види його діяльності.
11. Види та об'єднання підприємств, їх характеристика.
12. Господарські товариства. Виробнича підприємницька діяльність.
13. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва.
14. Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг, страхування, надання консалтингових послуг.
15. Договір купівлі-продажу, його види.
16. Договір поставки. Договір контрактації.
17. Договори про передачу майна в користування.
18. Транспортні договори.
19. Договори про виконання робіт та надання послуг: поняття та види.
20. Правове регулювання розрахункових та кредитних відносин у підприємницькій діяльності.
21. Підприємницький договір: поняття, ознаки, зміст та форма. Порядок укладення, зміни та розірвання. Види підприємницьких договорів.
22. Класифікація податків та види податків в Україні. Місцеві податки та збори.
23. Спрощена система оподаткування підприємницької діяльності.
24. Єдиний соціальний внесок – ЄСВ. Єдиний податок.
25. Податок на прибуток. Податок на додану вартість – ПДВ.
26. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.
27. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану. Презентація бізнес-плану.
28. Визначення цільового сегмента ринку підприємства. Вибір альтернативної стратегії просування товару на ринок.
29. Розробка маркетинг-плану бізнес-проекту.
30. Основні етапи створення власної справи.
31. Початковий капітал та джерела його формування.

32. Найменування та торговельна марка.
33. Засновницькі документи та їх підготовка.
34. Придбання бізнесу. Переваги й недоліки придбання існуючого бізнесу.
35. Франчайзинг. Як назвати франшизу: чотири уроки неймінгу.
36. Види небанківського кредитування.
37. Характеристика основних джерел фінансування розвитку малого бізнесу.
38. Управління людськими ресурсами в малому бізнесі.
39. Процес найму на роботу. Критерії відбору персоналу. Джерела найманих працівників.
40. Мотивація та лояльність. Оплата праці персоналу.
41. Види оцінювання працівника. Цілі та завдання атестації персоналу.
42. Поняття та види робочого часу. Відмінності скороченого робочого часу від неповного. Надурочні роботи та інші види робочого часу.
43. Режим та облік робочого часу та порядок його встановлення.
44. Загальні підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
45. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця за загальними та додатковими підставами.
46. Поняття відпусток та їх види. Порядок надання окремих видів відпусток.
47. Відсторонення від роботи. Оформлення звільнення з роботи та проведення розрахунку.
48. Сутність ризику як економічної категорії. Фактори виникнення ризику та його функції.
49. Різновиди підприємницьких ризиків і їх класифікація.
50. Методи оцінювання підприємницьких ризиків. Методи управління та зменшення ризиків.

5. Рекомендована література

5.1. Основна (базова)

1. Ануфрієва О.Л., Пальчевська Т.Г. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник; За науковою ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ: «Лілея НВ», 2014. 304 с.
2. Господарське законодавство України: посібник / К.І. Чижмарь. К.: ЦНЛ, 2016. 576 с.
3. Договори в господарській діяльності / Д.М. Лівшиц. К.: ЦНЛ, 2012. 202 с.
4. Корнєєв Ю. Підприємницьке право. К.: ЦУЛ, 2019. 120 с.
5. Основи підприємництва: Підручник / Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 493 с.
6. Остапчук А.Д., Збарська А.В. Організація підприємницької діяльності у фірмі: навч. посібник; за ред. професора В.К. Збарського. К.: КиМУ, 2015. 273 с.
7. Педько А. Б. Основи підприємництва і бізнес-культури. К.: ЦУЛ, 2019. 168 с.
8. Створення власного бізнесу : навч.посібник / А.М. Колот, Г.О. Швиданенко, та ін. К.: КНЕУ, 2017. 311 с.
9. Якість і просування продукції на ринок, Бізнес від А до Я: Як розвивати власну справу. URL: <http://www.vlasnasprava.info/ua>

5.2. Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
4. Про банки і банківську діяльність : закон України від 7.12.2000 р. № 2121-III // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
5. Про господарські товариства : закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV // База даних «Законодавство України». URL: // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
7. Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Наказ Міністерства юстиції України від 18.11.2016 р. № 3268/5 // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16>
8. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
9. Про оновлення форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : *Наказ Міністерства юстиції України* від 19.05.2020 р. № 1716/5 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0454-20>
10. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
11. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
12. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : *Закон України* від 06.02.2018 р. № 2275-VIII // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
13. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр>.
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

5.3. Допоміжна

1. Балабан П.Ю., Тягунова Н.М., Місюкевич В.І. Торговельна логістика: навч. посіб.; М-во освіти і науки України, ВНЗ Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі». К.: ЦУЛ, 2014. 147 с.
2. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник. Харків: Промарт, 2015. 300 с.
3. Бойченко К.С. Віртуальне підприємство як фактор підвищення результативності бізнес-проекування. *Проблеми економіки*. 2013. № 1. С. 205–209.
4. Бондарчук К. Мале підприємництво як засіб розширення сфери зайнятості економічно активного населення. *Україна: аспекти праці*. 2016. № 1. С. 18- 24.
5. Булана О.О. Бюджетно-податкові механізми стимулювання посткризової активізації підприємницької діяльності. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 2. С. 53-62.
6. Вишневська О.А. Підприємницький ризик в управлінні конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск №7. С. 232-237.
7. Гілл Н. Думай і багатій; пер. з англ. М. Сахно. Харків, 2017. 256 с.
8. Гой І.В., Смелянська Т.П. Підприємництво: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2013. 368 с. URL: http://pidruchniki.com/ekonomika/pidpriyemnitstvo_-_goy_iv
9. Грицино О.М. Фінансові аспекти організації малого бізнесу в Україні. *Економіка та держава*. 2015. № 6. С. 32-33.
10. Данюк В.М., Колот А.М., Суков Г.С. та ін. Управління персоналом: підручник. К.: КНЕУ, Краматорськ: НКМЗ, 2013. 666 с.
11. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва: стат. зб. / за ред. М.С. Кузнецової. К.: Державна служба статистики України, 2016. 514 с.
12. Колот А.М., Цимбалюк С.О. Мотиваційний менеджмент: підручник. К.: КНЕУ, 2014. 479 с.
13. Корнецький А.О. Особливості малого підприємництва України. *Економіка та держава*. 2014. № 5. - С.83-85.
14. Костюк О.М. Самостійне існування малого бізнесу. *Формування ринкових відносин*. 2015. № 5. С. 133 -137.
15. Краснокутська Н.С., Бубенець І.Г., Чатченко О.Є. Підприємницький потенціал як фактор розвитку торговельних підприємств: монографія. Х: Лідер, 2015. 175 с.
16. Лігоненко Л. Світові тенденції розвитку підприємницької активності та українські реалії. *Вісник КНТЕУ*. 2016. № 5. С. 46-54.
17. Мадзігон В.М., Вачевський В.М. Підприємництво: причини виникнення і форми існування, підготовка молоді до підприємницької діяльності. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 7. С. 3-11.
18. Мадрига Г.М. Поняття, місце і роль малих підприємств в економіці: економічні та соціальні аспекти. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2013. № 767. С. 154-163.
19. Мелень О.В., Абрамова О.В. Мале підприємництво в Україні: проблеми та можливість ефективного функціонування. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Випуск 16. Частина 2. С. 61-63.
20. Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г.О. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посібник. К.: КНЕУ, 1999. 208 с.
21. Поліщук Г.О. Державна підтримка розвитку малого підприємництва: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Актуальні проблеми державного управління*. № 1(51). 2017. С.1-9.
22. Посохов І.М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2015. 220 с.
23. Примостка Л.О., Білань Н.С., Чуб О.О. та ін. Прогнозування та хеджування фінансових ризиків: кол. Монографія / за ред. Л.О. Примостки; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац.екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2014. 422 с.
24. Проблеми державного регулювання діяльності малих підприємств: наук.-метод. посіб. / Т.В. Березянко, О.В. Ваганова, Р.В. Руднік; за ред. Т.В. Березянко. К.: ІПДО НУХТ, 2012. 120 с.

25. Сімків Л.Є., Побігун С.А. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 3. С. 560-564.

26. Скібіцька Л.І., Матвеев В.В., Щелкунов В.І. Антикризисний менеджмент: навч. посібник; М-во освіти і науки України, Нац. авіаційний ун-т. К.: Центр учбової літератури, 2014. 584 с.

27. Соболев С. Розвиток малого бізнесу в Україні. *Вісник КНТЕУ*. 2018. № 6. С. 48-59.

28. Торговельне підприємництво: монографія / за наук. ред. С.В. Князя. Л.: Львівська Політехніка, 2015. 724 с.

29. Трушенко О. Шанси та ризики використання франчайзингу для суб'єктів підприємницької діяльності. *Держава та регіони*. № 3. С. 248-251.

30. Швиданенко Г.О., Дмитренко А.І. Бізнес-діагностика підприємства: навч. посібник; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». К.: КНЕУ, 2013. 448 с.

6. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України - www.ukrstat.gov.ua.
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України - www.president.gov.ua
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
4. Офіційний сайт загальнодержавного науково-практичного фахового видання «Бюлетень Міністерства юстиції України» - www.ovu.com.ua/pages/bmu
5. Офіційний сайт загальнонаціонального науково-практичного юридичного журналу «Право України» - www.pravoua.com.ua/ua
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua
7. Портал Ліга Закон - www.ligazakon.ua
8. Професійна юридична система Мега-НАУ - www.nau.kiev.ua
9. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України - www.gntb.gov.ua
10. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського - www.nbuv.gov.ua/
11. Сайт Національної парламентської бібліотеки України - <http://nplu.org/>